

पृच्छा 1 Questioning, asking, inquiring. -2 An inquiry into the future.

पृञ्ज 2 A. (पृक्ते) To come in contact with, touch.

पृङ्, पृण् 6 P. (पृङ्-ण-ति) To delight, please.

पृणाका The female young of an animal.

पृत् f. An army. (This word has no forms for the first five inflections and is optionally substituted for पृतना after acc. dual).

पृतनम् Ved. 1 A hostile encounter. -2 An army.

पृतना 1 An army (in general). -2 A division of an army consisting of 243 elephants, as many chariots, 729 horse, and 1215 foot; see अक्षौहिणी. -3 Battle, fight, encounter. -4 A hostile army. -5 (pl.) Men, mankind (Ved.). -Comp. -साहः an epithet of Indra.

पृतनाज्यम् A close combat or fight; पृतनानामजनाद् वा पृतनाज्यं जयनाद् वा Nirukta.

पृतनायु a. Ved. Hostile, inimical.

पृतन्यति Den. P. To attack, encounter.

पृतन्या An army; तां देवधानीं स नरुथिनीपतिर्बहिः समन्ताद् रुधे पृतन्याया Bhāg. 8. 15. 23.

पृथ् 10 U. (पर्ययति-ते) 1 To extend. -2 To throw, cast. -3 To send, direct.

पृथः Ved. 1 The palm of the hand. -2 A kind of measure (of 13 Angulas). -Comp. -करः an epithet of Śiva.

पृथक् ind. 1 Severally, separately, singly; शङ्खान् दध्मुः पृथक् पृथक् Bg. 1. 18; Ms. 3. 26; 7. 57. -2 Different, separate, distinct; सांख्ययोगौ पृथग् बालः प्रवदन्ति न पण्डिताः Bg. 5. 4; 13. 4; अवतीर्णोऽसि भगवन् स्वेच्छोपात्तपृथग्वपुः Bhāg. 11. 11. 28; रचिता पृथगर्थता गिराम् Ki. 2. 27. -3 Apart, aside, alone; इति च भवतो जायास्नेहात् पृथक्स्थितिभीरुता V. 4. 39. -4 Apart from, except, with the exception of, without; (with acc., instr., or abl.); पृथग् रामेण-रामात्-रामं वा Sk.; Bk. 8. 109. (पृथक् कृ 1 to separate, divide, sever, analyse. -2 to keep off, avert.) -Comp. -आत्मता 1 severalty, separateness. -2 distinction, difference. -3 discrimination, judgment. -आत्मन् a. distinct, separate. -m. the individual spirit or soul (जीवात्मा); (opp. to universal spirit or soul); Mb. 13. 120. 8; Bhāg. 8. 24. 30. -आत्मिका individual existence, individuality. -करणम्, -क्रिया 1 separating, distinguishing. -2 analysing. -कार्यम् a separate or private affair; तेषां ग्राम्याणि कार्याणि पृथक् कार्याणि चैव हि Ms. 7. 120. -कुल a. belonging to a different family. -क्षेत्राः m. (pl.) children of one father by different wives, or by wives of different classes. -चर a. going alone or separately. -जनः 1 a low man, an unen-

lightened, vulgar man, the mob, low people; न पृथग्-जनवच्छुचो वशं वशिनामुत्तम गन्तुमर्हसि R. 8. 90; Ki. 1. 4. 24. -2 a fool, a block-head, an ignorant man; विविनाक्ति न बुद्धिदुर्विधः स्वयमेव स्वहितं पृथग्जनः Śi. 16. 39. -3 a wicked man, sinner. -धर्मिन a. one holding 'dual' (द्वैत) doctrine; Mb. 12. 232. 33. -पर्णी N. of a plant, Hemionitis Cordifolia (Mar. पिठवण). -पिण्डः a distant relation who offers the funeral rice-ball separately and not together with other relations; Ms. 5. 78. -बीजः the marking-nut (Mar. बिब्बा). -भावः separateness, individuality; (so पृथक्त्वम्). -योगकरणम् the separation of a grammatical rule into two. -रूपः a. of different shapes or kinds. -विध a. of different kinds, diverse, various. -शय्या sleeping apart. -स्थितिः f. separate existence.

पृथक्त्वम् 1 Separateness, severalty. -2 Individuality. -Comp. -निवेशः Subsistence on separateness; पृथक्त्व-निवेशात् संख्याया कर्मभेदः स्यात् and also संख्यायाश्च पृथक्त्व-निवेशात् Ms. 10. 5. 17; यावति संभवति तावति पृथक्त्वनिवेश एव युक्तः ŚB. on MS. 5. 3. 2. Hence पृथक्त्वनिवेशिन्. It is considered to be a characteristic feature of संख्या; ŚB. on MS. 5. 3. 2. पृथक्त्वेन (Intr. used as adv.) Individually, separately; यथा लोके पृथक्त्वेनापि कुर्वाणानां बहुवचनं दृश्यते, देवश्चेद् वर्षेद् बहवः कृषिं कुर्युः ŚB. on MS. 10. 6. 45.

पृथ्वी See पृथिवी.

पृथा N. of Kuntī, one of the two wives of Pāṇḍu. -Comp. -जः, -तनयः, -सुतः, -सूनुः an epithet of the first three Pāṇḍava princes, but generally applied only to Arjuna; अश्वत्थामा हत इति पृथासूनुना स्पष्टमुक्त्वा Ve. 3. 9; अभितस्तं पृथासूनुः स्नेहेन परितस्तरे Ki. 11. 8. -पतिः an epithet of Pāṇḍu.

पृथिका A centipede.

पृथिवी [cf. Un. 1. 184] 1 The earth; (sometimes written पृथिवि also). पृथिव्यां त्रीणि रत्नानि जलमन्नं सुभाषितम्. -2 Ground, soil. -3 The earth considered as one of the nine substances or five primary elements. -Comp. -इन्द्रः, -ईशः, -क्षित् m., -पालः, -पालकः, -भुज् m., -भुजः, -शुकः a king. -कम्पः an earthquake. -तलम् the surface of the earth. -पतिः 1 a king. -2 Yama, the god of death. -भृत् m. a mountain. -मण्डलः, -लम् the circuit of the earth. -रुहः a tree; पवमानः पृथिवीरुहानिव R. 8. 9. -लोकः terrestrial world, the earth.

पृथु a. (-थु or थ्वी f., compar. प्रथीयस्, superl. प्रथिष्ठ) [प्रथ्-कु संप्र० Un. 1. 28] 1 Broad, wide, spacious, expansive; पृथुनितम्ब q. v. below; सिन्धोः पृथुनापि तनुम् Me. 48. -2 Copious, abundant, ample; अव्युच्छिन्नपृथु-प्रवृत्ति भवतो दानं ममाप्यर्थेषु V. 4. 47. -3 Large, great; दशः पृथुतरिकृताः Ratn. 2. 15; अरोधि पन्थाः पृथुदन्तशालिना Śi. 12. 48; R. 11. 25. -4 Detailed, prolix. -5 Numerous. -6 Smart, sharp, clever. -7 Important. -8 Various. -थुः 1 N. of fire or Agni. -2 N. of Viṣṇu. -3 Of